

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

UITGAVE VAN DE VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ, VERENIGING TOT EVALUATIE VAN ALTERNATIEVE BEHANDELMETHODEN EN TOT BESTRIJDING VAN DE KWAKZALVERIJ

Redacteur: J. Th. Balk, Keeverberg 54, 1082 BE Amsterdam

Verschijnt 4 x per jaar

ALTERNATIEVE ARTSEN DIENEN HARDER EN OPENLIJKER TE WORDEN AANGEPAKT

Waarde leden van de Vereniging tegen de Kwakzalverij!

Ondergetekende, die sinds kort het voorrecht geniet uw bestuur te mogen voorzitten, meent dat de leden van onze hoogst noodzakelijke vereniging er recht op hebben iets te vernemen over de plannen en ideeën waarmee uw bestuur richting hoopt te kunnen geven aan de koers van de club.

Het is beslist niet zo dat een echte koerswijziging noodzakelijk is, want als men in de eerste jaargangen van ons verenigingsorgaan bladert dan valt eerder op hoeveel er in de strijd tegen de kwakzalverij ongewijzigd is gebleven en hoe weinig er eigenlijk veranderd is. Reeds in de tachtiger jaren van de vorige eeuw onbegrip bij en ongewenste inmenging van de politiek in het geneeskundig bedrijf, als er ook dan reeds kamervragen gesteld zijn waarin wordt aangedrongen op erkenning van de homeopathie. De homeopathie zou in die tijd reeds door zesduizend artsen in Amerika worden toegepast!

Daarnaast beklag onzerzijds over de laksheid van de rechterlijke macht, als het gaat om vervolging van manifeste kwakzalvers. Het is verbijsterend te lezen dat het toenmalige bestuur reeds in 1888 (toen de vereniging al meer dan duizend leden telde) voorstelde de vereniging op te heffen na enkele verloren processen tegen kwakzalvers. De opheffing ging niet door, maar de zetel van de vereniging werd verplaatst van Leeuwarden naar Amsterdam omdat men hoopte daar meer begrip voor het verenigingsstandpunt aan te treffen dan bij de rechtbank in Leeuwarden.

Ingezonden brieven

Ook toen reeds was er sprake van artsen die zich afgaven met kwakzalverij en optraden als "handlangers van kwakzalvers", bijvoorbeeld in samenwerking met somnambulist (slaapsters). Het verenigingsorgaan stond in die tijd vol met ingezonden brieven waarin kwakzalvers en hun praktijken uitvoerig en met naam en toenaam werden beschreven als waarschuwing aan de lezers.

Wij verzekeren onze lezers dat ons Actieblad dergelijke brieven ook thans nog gaarne zal opnemen. Het maakt de leesbaarheid van het blad groot en

waarschuwen tegen kwakzalvers blijft een hoofdtaak van onze vereniging. Ons rechtsgeleerd bestuurslid, Mr. Douma, heeft uw voorzitter verzekerd dat aanklachten wegens smaad en dergelijke niet te vrezen zijn indien de feiten zakelijk en correct worden weergegeven. In geval van twijfel (verloren processen zijn kostbaar, ook dat is de vereniging maar al te goed bekend) zal Mr. Douma de brieven met juridisch oog beoordelen.

Een groot verschil tussen toen en thans is er wel. Dat is gelegen in het feit dat indertijd de strijd tegen de kwakzalverij goeddeels een strijd was tegen onbevoegden die als zodanig makkelijk herkenbaar waren, terwijl thans helaas grote aantallen artsen (en in mindere mate ook fysiotherapeuten, verpleegkundigen en psychologen) zich bezighouden met zogenaamde "alternatieve geneeskunde", een naam die in de praktijk vrijwel uitsluitend fungeert als dekmantel voor allerlei onbewezen theorieën en praktijken, die met de term medische kwakzalverij adequaat zijn gedefinieerd. Het is juist daar waar patiënten het spoor bijster raken en wie zou het hun kwalijk nemen?

Er zijn nu eenmaal veel mensen met onbegrepen, onbehandelbare of chronische aandoeningen en wie zal er geen begrip voor hebben dat deze mensen het in hun argeloosheid "ook eens willen proberen"? Anders dan wij soms denken betreft het hier meestal geen principiële keuze voor een alternatieve benadering, maar veelal een proefneming onder het motto "baat het niet, het schaadt ook niet". Dit laatste is natuurlijk niet altijd juist, er zal soms wel degelijk medische schade zijn en financiële schade is er altijd.

Hardere aanpak

Het lijkt ons een vrijwel onbegonnen taak de publieke meningsvorming hier te beïnvloeden. Hoewel wij deze

Vereniging tegen de Kwakzalverij

Opgericht 1 januari 1881
Correspondentie-adres: Bergse Dorpsstraat 101
3054 GC Rotterdam; tel 010-4187149

BESTUUR:

Voorzitter: C.N.M. Renckens, Hoorn
Secretaris: I.A. van de Graaff, Rotterdam
Penningmeester: H.A.M. Voorbij, Amsterdam
Leden: G.R. van den Berg, Amsterdam
D. Uitterdijk, Medemblik
mr. Th. Douma, Haarlem

Adviserende leden:

S. Lelie, Middelburg
prof. dr. F.A. Nelemans, Duivendrecht

Postgiro van de Vereniging: 32237 ten name van
Penningmeester van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, Amsterdam.

De **contributie** bedraagt thans f 30; voor studenten en leerlingverpleegkundigen f 10; begunstiger wordt men door een schenking aan de vereniging van minimaal f 100.

taak niet moeten ontlopen lijkt onze stem hier gezien de stortvloed aan flauwekul die bijvoorbeeld in damesbladen, televisieprogramma's en periodieken over de lezers wordt uitgeschud, vermoedelijk toch te zwak. Zinvoller lijkt het ons de kritiek vooral te richten op de aanbodzijde van de alternatieve hulpverlening en met name op de artsen die zich daarmee inlaten. Onbevoegden moeten zich sowieso onthouden van geneeskundig werk, immers wie wil genezen moet arts zijn of het worden (de Froe).

De alternatieve artsen echter dienen veel harder en openlijker dan tot nog toe te worden aangepakt. Deze taak kan thans niet worden overgelaten aan officiële instanties als Medische Tuchtcolleges, Geneeskundige inspecties, ziekenfondsen, beroepsorganisaties als K.N.M.G. en L.H.V. en aan oudtijds onkreukbare redacties van organen als Medisch Contact en het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde. De K.N.M.G. placht onze vereniging te subsidiëren, maar doet dit thans niet meer terwijl een delegatie uit haar bestuur periodiek overleg voert met het artsenoverleg voor alternatieve geneeswijzen om het "kaf van het koren te scheiden"!

Het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde heeft tot nu toe "wetenschappelijke publicaties" van de vrijgevestigd socioloog Aakster over kruiden-therapie geweigerd, maar een warrig en bij elkaar geraapt Caput Selectum over acupunctuur door de anaesthesist Kho kon vorig jaar ongehinderd de kolommen van het N.T.v.G. sieren. De gebroeders Bruinsma, oprichters van onze vereniging, zouden

zich simultaan omdraaien in hun graf als zij dit zouden weten.

Nieuwe leden nodig

Het is ons bekend dat talrijke artsen zich hieraan storen zonder lid te zijn van onze vereniging. Dit is te betreuren en uw bestuur zou het toejuichen als onze leden er in hun omgeving hun best voor zouden doen om nieuwe leden te winnen. De contributie is laag: nog geen dubbeltje per dag en voor studerende nog lager. Elders in dit nummer staat beschreven hoe u zich kunt verzekeren van extra nummers van ons blad om hiermee bij collega's, in spreekkamers etc. zendingsarbeid te verrichten.

Uiteraard wordt de onvloed van de vereniging uiteindelijk bepaald door de juistheid van haar visie en argumenten, maar als uw bestuur zich in publiek debat wil mengen dan kan het een extra voordeel zijn als zij op een groot ledental kan bogen. Ook een verruiming van de financiële middelen van de vereniging is welkom, immers de tegenpartij wordt vorstelijk gesubsidieerd door damesbladen, Ministerie van W.V.C., alsmede door fabrieken als VSM en Biohorma.

Bovenstaande ideeën zijn uiteraard volledig open voor discussie en wij roepen de leden op desgewenst hun ideeën en gedachten kenbaar te maken via brieven of door opkomst op door ons belegde bijeenkomsten.

Welke huisarts?

Een laatste hartewens van uw nieuwe voorzitter moet hier nog worden vermeld. Met het vertrek van prof. B.S. Polak, heeft het bestuur geen huisarts meer in zijn gelederen. Het bestuur ervaart dit als een gemis. Wij doen een beroep op de leden om ons te attenderen op eventuele geschikte kandidaten voor een huisarts-bestuurslid van onze vereniging. Ook de huisarts die zichzelf wil kandideren wordt verzocht contact op te nemen met één der bestuursleden. Een beetje motivatie en gewoon gezond verstand zijn de enige toelatingsvoorwaarden, mits uiteraard na reglementair correcte uitverkiezing!

Wij zeggen u toe de strijd tegen de kwakzalverij, in de geest van onze voorgangers, en met alle wettelijk geoorloofde middelen voort te zetten. Alleen met uw steun echter zal dat kunnen lukken!

C.N.M. RENCKENS

MET VALSE PAPIEREN

In de Verenigde Staten lopen nogal wat kwakzalvers rond met vervalste medische papieren. De inspectie-dienst van de Amerikaanse posterijen heeft ontdekt dat er 165 "dokters" zijn met verdachte medische papieren die uitgegeven zijn door een school in de Dominicaanse Republiek. In zes staten van de Ver.

Staten werd een vervolging ingesteld tegen in totaal veertig bezitters van deze "diploma's".

Op hetzelfde terrein is ook een subcomité van het Congres actief geweest. Dit komt, na een onderzoek waarmee zes maanden was gemoeid tot de conclusie dat er in de Ver. Staten zeker 10.000 personen in bezit zijn van een valse medische graad. "We hebben ontdekt", aldus zegsman Claude Pepper, "dat er mensen zijn die zich voor dokter uitgeven maar die niet eens hun "high school" hebben afgemaakt". Hij noemde de bevindingen van het sub-comité het grootste medische schandaal in het land van de laatste tijd. Er is een levendige handel in medische diploma's en in sommige gevallen is dat een waar postorderbedrijf. Pepper wil federale wetgeving om het gebruikmaken van verdachte medische getuig-schriften strafbaar te maken. Tussen juli en september van dit jaar werden door het subcomité nieuwe hoorzittingen georganiseerd in de strijd tegen deze vorm van kwakzalverij.

LEES EVEN MEE MET...DRS.A.L.TERNEE

Wijlen Cornelis Moerman

"De bandeloosheid, ontbinding, geldzucht en verval van de Europese volken zijn het gevolg van hun verjoodsing, die een "chronische infectie" is.

..... De deportaties, de concentratiekampen, de gaskamers van Auschwitz zijn nimmer goed te praten, maar wel begrijpelijk, zelfs zeer begrijpelijk."

Cornelis Moerman in 1956 (zelf uitgegeven boek).

Dokter Moerman vond joden net zoiets als kanker. Er bestaat een relatie tussen astrologie, spiritisme, natuurgeneeswijze enerzijds en antisemitisme anderzijds. Na uitvoerig onderzoek kwam de Leidse historicus prof. D. van Arkel tot die overtuiging, en die wordt nog eens bevestigd in het weekblad Hervormd Nederland van deze week. Van kruidenvrouw Mellie Uyldert wisten wij het al. Maar ook dokter Moerman blijkt besmet.

Volkskrant. Dag in dag uit, 18 februari 1988.

"Ook de grootste antisemiet kan een uitstekende therapie bedenken" schrijft Jos Teunissen (Hervormd Nederland). Misschien. Van kanker heb ik geen verstand, van de Moerman-therapie evenmin, maar dat die Moerman ("Ik denk dat ik het boek een klein beetje zachter zou schrijven", zegt hij nu) niet deugt staat voortaan als een paal boven water.

Arie Kuiper, de Tijd, 26 februari 1988.

Save the last dance for me ...

In het Vrouwengezondheidscentrum Artemis gaat half maart een cursus menstruatiedans van start. De

EXTRA EXEMPLAREN VAN
ONS ACTIEBLAD

Van verscheidene leden van de vereniging kregen wij het verzoek om per keer meer exemplaren van het Actieblad te kunnen ontvangen. Men wil graag zijn eigen nummer zuinig bewaren, maar heeft er dan behoefte aan om kennissen, vrienden etc. zo'n nummer ter hand te stellen of exemplaren in de wachtruimte van spreekkamer of apotheek neer te leggen.

Van nu af aan is dit als volgt mogelijk: voor vijf gulden extra per jaar kunnen leden zich verzekeren van *extra nummers*. Een briefkaartje naar de secretaris met vermelding van het gewenste aantal extra nummers is voldoende, mits het verschuldigde bedrag gelijktijdig wordt gestort op het gironummer van de penningmeester. Door bijbetaling van bijvoorbeeld f 25,- kunt u dus per aflevering vijf extra exemplaren tegemoet zien.

Het bestuur heeft ook besloten tot het instellen van een zogenaamd *cadeau-abonnement*. Tegen betaling van f 25,- zal de gever een recent exemplaar van het Actieblad thuis ontvangen (om aan de begunstigde te kunnen overhandigen), waarna de begunstigde gedurende één jaar de afleveringen van het Actieblad thuis zal ontvangen. De goede gever richtte zich tot onze secretaris met duidelijke vermelding van zijn eigen naam en adres alsmede van dat van de begunstigde. Tegelijk dient het verschuldigde bedrag aan de penningmeester te Amsterdam op postgiro 32237 te worden overgemaakt.

menstruatiedans bestaat uit een serie oefeningen op muziek. Het effect van deze oefeningen kan onder andere zijn dat de menstruatiepijn minder wordt, dat de menstruatie korter gaat duren en/of dat de cyclus regelmatig wordt. f 50,-

Streekblad voor West-Friesland, maart 1988.

Homeopathie en koffie

"Kun je met koffie slapeloosheid genezen? Koffie is een opwekkend middel en er zijn mensen die de slaap niet kunnen vatten wanneer zij 's avonds koffie hebben gedronken. Het Similia-principe. In de homeopathie wordt koffie, maar dan wel in homeopathische verdunning, Coffea D 3, juist voorgeschreven aan patiënten die niet in slaap kunnen vallen omdat er allerlei gedachten door hun hoofd dwarrelen."

Advertentie V.S.M., Medisch Contact, 29 januari 1988.

De toeschouwer die logisch probeert te denken ("probeert", inderdaad want logisch denken blijkt niet altijd gemakkelijk te zijn) zal zich afvragen of men ter voorkoming van kosten en om een gang naar de apotheek overbodig te maken, zijn doel niet evengoed bereikt als met voor het naar bed gaan tracht de laatste achtergebleven druppel koffie aan het kopje te ontworstelen. Zouden de homeopathisch praktiserende artsen werkelijk vertrouwen hebben in dit soort medicatie? Dat mag toch niet waar zijn!

Dr. D. Hoogendoorn. Ingezonden. Medisch Contact nr. 9 - 4.3.1988 - 43

"Advertenties kunnen zonder opgaaf van redenen worden geweigerd." Colofon Medisch Contact.

Dit hoofdbeginsel, het gelijke door het gelijke te genezen, zou konsekwent doorgevoerd tot de meest zonderlinge handelingen moeten voeren; iemand die bijvoorbeeld zijn been gebroken had door van een trap te vallen, zou men minstens even van zijn stoel moeten stooten en een dronkaard trachten te ontuchtteren door een borrel.

Hoofdartikel Maandblad tegen de kwakzalverij, februari 1885.

Lijkt ons geen aanrader

Boekaankondiging: E.C. Whitmont, Homeopathie en psychologie. Essays over homeopathie in het licht van de Jungiaanse psychologie. (uit het Amerikaans vertaald). 284 blz, Elmar, Rijswijk, 1988. Prijs: ingenaaid f 44,50.

Hier volgt het nieuws, verzorgd door het D.P.A.

Binnenlands nieuws.

Weert — De Weertse arts K. Scholten die zijn patiënten eigengemaakte kalmerende tabletten voorschreef is in hoger beroep door de Maastrichtse rechtbank vrijgesproken. Patiënten die als getuigen à décharge optraden, verklaarden dat de geneesmiddelen een bijzonder gunstige uitwerking op hun gemoedsgesteldheid hadden. Dokter Scholten verwerkt in zijn tabletten bandjes die ingenomen de tekst lieten horen:

Ach, het valt allemaal best mee
of

Zo erg is het nou ook weer niet. Over twintig jaar snap je niet waar je je nu zo druk over maakt.
Na een paar dagen was het bandje door het maagzuur verteerd en dan keerde de oude wanhoop terug. De patiënten moesten toegeven dan ze dan dikwijls nog drie keer zo krachtig de volgende gedachten moesten onderdrukken:

Waarom spring ik in godsnaam niet van de flat?
of

Kwam er maar een echte hulpverlener langs. Met een revolver.

Een doorgaande trein is in sommige gevallen zo gek nog niet.

De zaak tegen de Weertse arts was aanhangig gemaakt door een patiënte die tabletten had meegekregen met een verkeerd ingesproken proeftekst. De vrouw had het hele weekend van binnenuit de woorden gehoord: "Giroblauw past bij jou", waardoor haar depressies verergerde. Dokter Scholten heeft inmiddels zijn praktijken hervat.

D.P.A. 2. Meer nieuws van Dorrestijns Pers Agentschap. Hans Dorrestijn. Uitg. Bert Bakker, 1987, pag. 97.

DE MAGIE VAN EEN ZEVENDE ZOON

De opperpriester Sceva had volgens het boek Handelingen (19 : 14) zeven zonen die zich bezig hielden met wondergenezingen. In een aantal landen, o.a. in Ierland, is men er vast van overtuigd dat de zevende zoon van een zevende zoon over bijzondere eigenschappen beschikt. In eigen land kreeg vroeger de zevende zoon de voornamen van de koning... maar veel Nederlanders met de voorletters W.A.P.F.L. ontmoeten wij heden ten dage niet meer. In Ierland moeten echter nog zevende zoons leven van een zevende zoon en nog niet zo lang geleden kwam ook in de kolommen van ons blad zo'n zevende zoon even ter sprake als wondergenezer.

Van wat oudere datum is een knipsel uit de Canadese Toronto Globe & Mail dat ons onder ogen kwam en waarin eveneens sprake is van de zevende zoon van een zevende zoon. Deze zevende zoon, een Frans Canadees, genaamd J. Anatole Desfosses werd door de jury van de rechtbank te Sherbrooke in de provincie Québec vrijgesproken. De "wonderman" was tovenarij, magie en toekomst-voorspelling ten laste gelegd.

De verdediging had een aantal getuigen laten oproepen die vertelden van wondergenezingen door Desfosses. Een priester, pater Lucien Leguerrier vertelde dat "de zevende zoon" hem had genezen van een huidaandoening, die men in een ziekenhuis niet de baas had kunnen worden. Op de vraag van het Openbaar Ministerie of Leguerrier in de magische kracht van een zevende zoon geloofde antwoordde de geestelijke bevestigend. "Geloof U dat hij die kracht van de duivel heeft gekregen?" luidde de volgende vraag. "Nee, het gaat alles mijn begrip te boven" bekende pater Leguerrier.

Over de manier waarop Desfosses zijn patiënten genas kwam men niet veel te weten. Hij zou zijn patiënten gezegd hebben in hem te geloven en; "wees geduldig". Zakelijk bleek de zevende zoon echter bij de tijd — hij had ook een filiaal in de provincie Ontario en hij kon zich een verdediger veroorloven die voor hem zich het vuur uit de sloffen liep.

KRITISCHE CURSIST WERD UIT "PROGRESSIEF MEDISCH CENTRUM" GEWEERD

Gestimuleerd door het in ons blad al eerder gekritiseerde vestigingsbesluit voor huisartsen, dat de bevoegdheid voor nieuwe huisartsvestigingen legde bij op dit punt onervaren, dus licht beïnvloedbare en (zoals uit de praktijk blijkt) vaak incompetente lagere overheden, bezoeken talrijke jonge en werkloze artsen cursussen op het gebied van de alternatieve behandelmethoden. Immers de toenmalige staatssecretaris Van der Reyden adviseerde deze vestigingscommissies nadrukkelijk ook ruimte te laten voor alternatief werkende artsen, die sindsdien in toenemende aantallen in tot dan toe reguliere praktijken worden geparacheerd. Deze ontwikkeling werd door ons reeds in 1986 voorspeld (Actieblad tegen de kwakzalverij, maart 1986).

Recentelijk ontving het bestuur van de Vereniging tegen de Kwakzalverij afschriften van de correspondentie tussen een dergelijke jonge arts die zich voor "colleges" had ingeschreven aan het Progressief Medisch Centrum te Arnhem (vroeger de zogenaamde Stichting Vrije Universiteit voor Progressieve Geneeskunde) en een (gewezen) bestuurslid van het centrum tot wie hij zich had gewend om opheldering. De jonge arts, die met een welwillende grondhouding aan de "studie" was begonnen (Wiens brood men eet, wiens woord men spreekt) raakte door zijn kritische houding al snel in conflict met de leiding van het centrum en hem werd officieel de toegang tot het gebouw ontzegd. Het briefhoofd van het centrum vermeldt de namen van enkele niet bevoegden waaronder G.S. Blokker M.D., die daar de leiding heeft, en daarnaast twee artsen: F.H. Koonen en A. Abeling.

Beschuldigende vinger

De jonge arts wendde zich vervolgens tot de heer S.W. Bok, chirurg, die als bestuurslid van de toenmalige stichting stond vermeld. Deze Bok afficheert zich als "specialist voor biologische geneeskunde en ziektepreventie", houdt praktijk te Winschoten en is geen onbekende voor onze vereniging. Het verweer van Bok op de beschuldigende vinger van de jonge cursist werd door hem in afschrift naar uw bestuur gezonden en is te mooi en te demonstratief om aan onze leden te onthouden. Wij publiceren beide brieven integraal.

Blokkers "levenswerk"

De eerste brief is gedateerd Winschoten, 20 april 1988 en luidt als volgt:

Hartelijk dank voor Uw schrijven dd. 19-4-1988. Ik kan U berichten dat ik mij sedert Juni 1985 gedistantieerd heb van de Universiteit Progressieve Geneeskunde te Arnhem omdat ik mij absoluut niet kon verenigen met de "medische" handelwijzen van de Heer Blokker. Ik heb destijds een schrijven gericht aan Inspecteur Guyten te Arnhem (zie copie brief) in de heilige veronderstelling dat hij hier verder werk van zou maken. Ik heb daar nooit meer iets van vernomen.

Ik weet wel dat Blokker — mede door zijn verleden — zo slim is dat hij zich goed indekt en nu onder de dekmantel van een arts rustig doorgaat met zijn "levenswerk". Daar moest ik eens voor gaan dienen, maar voordat het zo ver kwam paste ik daarvoor.

Toch moet mij wel van het hart dat Blokker zelf niet alle schuld treft. Hij weet niet beter. De schuld ligt veel eerder bij de overheid en de reguliere artsenstand, die iedere vorm van alternatieve geneeskunde afwijzen. En, er is veel behoefte aan andere artsenij dan de reguliere. Dat is de reden dat een man als Blokker kan blijven functioneren.

Dat het de Inspectie der Geneeskunde niet mogelijk is dergelijke randfiguren in onze samenleving aan te pakken verbaast mij zeer.

Ik ben zelf niet meer van plan stappen te ondernemen. Dat heeft totaal geen zin. De tijd zal het wel leren, evenals de patiënten die hij behandelt.

Hopend U voldoende te hebben ingelicht, teken ik.

Met collegiale groeten,

(w.g.) S.W. BOK

Hoogmoedswaanzin

Als bijlage van deze brief dan: het volgende afschrift van een brief gedateerd Winschoten, 27 augustus 1985 aan een advocaat, mr. De Wolf:

● Naar aanleiding van het kort geding, dat Uw cliënten X en Y tegen de heer G. Blokker aanspannen, schrijf ik U. Uw cliënt X verzocht mij namens U uiteen te zetten waarom ik verdere samenwerking met G. Blokker staakte en zijn adviseur J. Guyt verzocht tot ontbinding van de Stichting Vrije Universiteit voor Progressieve Geneeskunde.

De reden, dat ik het vertrouwen in de heer G. Blokker opzegde, was dat van enigerlei coöperatie tussen ons beiden ten aanzien van de beleidvoering van het uitdragen van alternatieve geneesvormen totaal geen sprake was.

Blokker matigde zich in zijn geneeskundige inzichten een dermate houding aan, dat bij onoordeelkundige personen als zijnde de studenten, maar erger nog zijn patiënten al snel de indruk werd gevestigd dat hij — homeopaat, electroacupuncturist en nutritional doctor — wel iedereen kon genezen. Daar kon ik mij

absoluut niet mee verenigen. In zijn eigen ogen werd hij de man waar de wereld om zat te springen. Hij verloor het inzicht in eigen handelen, iets dat in de psychologie beschreven wordt als schizoid gedrag. Met een dergelijk persoon lijdend aan hoogmoedswaan is enigerlei vorm van samenwerking totaal onmogelijk.

De enige vorm is de meester - slaaf verhouding.

Nog afgezien van het feit, dat — zo bleek later — Blokker noch homeopaat noch electroacupuncturist is en een verleden heeft, dat zich op zijn zachtst gezegd aan de zelfkant van het leven afspeelde, bleek zijn informatie omtrent zijn uitgestippelde college-programma met meerdere docenten slechts op leugen en bedrog te berusten.

Evenzo was het met de vermeende contacten met buitenlandse instellingen waar hij zei erkenning van zijn opleiding te hebben gekregen.

De gehele Universiteit der Progressieve Geneeskunde waar Blokker — praktisch gezien — alleen bestuurder van was, bleek een instelling te zijn, die van leugen en bedrog aan elkaar hing. Bij deze instelling kon ik mij niet langer thuis voelen en deze instelling zou eigenlijk zo snel mogelijk moeten verdwijnen. Maar desondanks gaat Blokker gewoon door.

Ik heb aanvankelijk nog geprobeerd Blokker op zijn fouten te wijzen en ben doorgegaan met college geven, maar toen Blokker aangaande een kankerpatiënt waar hij als “wonderdokter” gefaald had en waar hij mij als arts om medebehandeling had gevraagd ook nog tegen studenten meende te moeten zeggen, dat de patiënt door mijn toedoen overleden was, was de maat vol. Toen besloot ik definitief af te haken.

Beenhouwer en leeuwentemmer

Ik heb ernstig overwogen om aangaande deze en meerdere voorvallen van malpraxis, bedrog en smaad een aanklacht tegen Blokker in te dienen, doch ik heb hier voorlopig vanaf gezien, omdat een dergelijke aktie de alternatieve geneeskunde — die ik een warm hart toedraag — voor de zoveelste maal en ten onrechte een slechte publiciteit bezorgt.

Dan zou de naam Blokker misschien wel snel vergeten zijn maar de moeizaam verworven acceptatie van andere geneesvormen dan de chemische zou weer een terugslag krijgen.

De reden dat ik nu wel op het verzoek van Uw client ben ingegaan en deze brief schrijf in afschrift aan de Inspecteur van Volksgezondheid is dat Blokker, ondanks hetgeen is voorgevallen, gewoon doorgaat.

Ik vind het een schande, dat een man in zijn eentje die noch homeopaat, noch electroacupuncturist doch èn — beenhouwer, èn — leeuwentemmer — (...) is, pretendeert een opleiding tot het niveau van arts te kunnen geven.

Noch schandelijker is dat hij in een rechtsstaat als

Nederland gewoon met deze malafide praktijken door kan gaan zonder dat er ingegrepen wordt.

Dat daar naast door Blokker patiënten worden voorgelogen, dat door hem “helaas” met grote financiële offers zo goed als alle ziekten kunnen worden genezen, is een zaak die ik slechts ter beoordeling laat aan de inspecteur der Volksgezondheid.

Hopend U volledig te hebben ingelicht teken ik,

(w.g.) S.W. BOK.

---o---

Verder commentaar is hier overbodig, de lezers van deze correspondentie kunnen moeiteloos zelf hun conclusies trekken.

EEN HEERENVEENSE DREK-“APOTHEEK”

Hoe paragnost Veeman de “fijnere energiën” openbaart

Een vriendelijke hand schonk ons onlangs enige boeken uit de verzameling van een leesgrage hoofdstedeling, die op zeer hoge leeftijd was overleden en ons eens zijn exemplaar van de driedelige “Geschiedenis van de negentiende eeuw” had beloofd. Destijds wat men zou noemen een pracht-uitgave, door Sijthoff in Leiden op de Nederlandse markt gebracht met gebruikmaking van veel illustratiemateriaal van een overeenkomstige Duitse uitgave. In het derde deel van deze Geschiedenis van de negentiende eeuw door prof. dr. H.C. Rogge en dr. W.W. van der Meulen ruime aandacht voor de geschiedenis van de medische wetenschappen.

En daarin ook de homeopathie. Het oordeel is niet mild. Een kleine aanhaling: “Dat de leer van Hahnemann zich niet aan de hedendaagse wetenschappelijke methodes aansluit, behoeft nauwelijks betoog. Van het onderzoek van het zieke orgaan ging Hahnemann niet uit. Het is dan ook merkwaardig, dat nog in onze tijd tal van beschaafde leken, welke wel van de theorieën kennis hebben, maar van het eigenlijke wetenschappelijke onderzoek niet de minste notie dragen, met enthousiasme de Hahnemannse leer blijven verkondigen, terwijl het niet ontkend kan worden, dat ook nog onder de medici enkele gevonden worden, welke haar gewicht blijven toekennen”. Einde citaat. En let wel — dit werd geschreven rondom het jaar 1900.

Een merkwaardige uitwas

Het boek noteert in aansluiting hierop een “merkwaardige uitwas”, namelijk de isopathie. Deze

isopathie leerde dat men hetzelfde *letterlijk* met hetzelfde moest bestrijden. Dit gaf aanleiding tot de z.g. drek-apotheken. Daar kon men blaasstenen bekomen voor lijders aan blaassteen, etter voor de genezing van abscessen, speeksel van epileptici voor patiënten aan vallende ziekte en dergelijke. "Tot deze Jacobijnen der homeopathie — met ziet, de auteurs zijn de Franse revolutie nog niet vergeten! — behoorden onder meer de Leipziger veearts Lux en de Amerikaanse dokter Hering uit Nieuw-York".

Zeven gezonde mannen

Drek-apotheek? Dat kan men ook zeggen van de "recepten" die worden geopenbaard in een boek van de Heerenveense genezerik Jelle Veeman. Al eerder hebben wij in het kort iets uit dit boek vermeld, namelijk het feit dat voor een van zijn z.g. auramiddelen Veeman het gebruik voorschrijft van het zaad van zeven gezonde mannen. Ongelofelijk. Maar 't staat er: zwart op wit. Het boek is nogal luxueus uitgegeven in 1984 door Bigot & Van Rossum te Baarn. De arts Dick Nicolai voorzag het van een inleidend woord onder de titel "Een heel-boek". Hij noemt Jelle Veeman, paragnost en auroloog, in zijn persoon en werk een "fenomeen". Hij haalt er een wat ingewikkeld beeld bij: de aanschouwing van de Jungfrau, Mönch en Eiger in Zwitserland deed hem iets van het bewustzijn van Jelle Veeman begrijpen. "Jelle hield stand als een berg (temidden van onbegrip en ongeloof!), binnenkort een halve eeuw lang". Jungfrau, Mönch en Eiger staan er overigens al wat langer.

Fijnere energieën

Nicolai heeft in zijn eigen praktijk ervaren dat het gebruik van de auramiddelen de patiënt leert "de fijnere energieën in zijn lichaam waar te nemen".

In het op opdikkend romanpapier gedrukte boek worden 144 ziekten behandeld. Bij astma moet men bijvoorbeeld auramiddel no.3 nemen vermengd met neusslijm. Innemen via de mond of de neus... Bij armpijnen auramiddel no. 5, vermengd met speeksel. Bij botbreuken moet men een mengsel van auramiddel no. 9 vermengen met vaste ontlasting... Het wemelt van dergelijke recepten. Voor kaalheid op het hoofd moet men auramiddel 2 innemen vermengd met oorsmeer, voor z.g. totale kaalheid auramiddel no. 1 vermengd met neusslijm. Dat auramiddel no. 1 helpt ook tegen migraine maar dan moet het worden vermengd met urine. Toediening via mond of anus. Voor onvruchtbaarheid van mannen of vrouwen heeft Veeman het auramiddel no. 8 nodig dat bereid wordt met o.a. het zaad van zeven gezonde mannen. Het mengsel van dit auramiddel en urine wordt via de anus toegediend... Voor oogontsteking auramiddel no. 8, passend vermengd met traanvocht. Auramiddel no. 8 wordt ook gebruikt voor ziekten van de urinewegen en ureter, respectievelijk niersteen. Vermengd met, uiteraard, urine.

In het boek dat als titel draagt Aurologie, een natuurgeneeswijze voor iedereen, staan foto's van Veeman bezig met het schudden van een kolf met z.g. auramiddel — zoveel verticale, zoveel horizontale slagen. Hij is dan aan het "potentiëren"... Over fijnere energieën gesproken, o dokter Nicolai!

"BEWIJS" HOMEOPATHISCHE VERDUNNINGEN BLEEK WAARDELOOS

Het gezaghebbende Britse tijdschrift "Nature" heeft voor enige zomerse opwindung gezorgd. En wel door een artikel te publiceren, waaruit zou blijken dat de homeopathische verdunningen wel degelijk werkzaam zijn. Ook al is de verdunning zover gegaan dat er geen molecule van de werkzame stof meer in de vloeistof zou zijn overgebleven zou deze toch nog die werkzaamheid vertonen. Een bevinding lijnrecht in strijd met alle natuurkundige wetten.

Nature publiceerde het artikel, het zij toegegeven met het nodige voorbehoud. Het was afkomstig van de Franse hoogleraar Jacques Benveniste. Maar Nature wilde zelf de zaak toch nog — achteraf — controleren. En wat bleek: de proef bleek niet te herhalen. Het oordeel van de deskundigen bleek niet meer of minder dan vernietigend. Om er zeker van te zijn dat zij niet in het ootje werden genomen hadden de heren in hun gezelschap de goochelaar James Randi. Bij de oorspronkelijke proefnemingen, zo kwam uit hun onderzoek te voorschijn, waren geen voorzorgen genomen om statistische fouten te vermijden.

Aan het experiment moet geen geloof worden gehecht, aldus nu Nature, dat ook vermeld dat twee van de medewerkers van Benveniste op de loonlijst stonden van een Frans bedrijf, dat homeopathische geneesmiddelen vervaardigt. Dit bedrijf, Boiron & Cie. bleek ook de hotelkamers van het controlerend team uit Engeland te hebben betaald... Drie experimenten werden gedaan in tegenwoordigheid van de bezoekende experts — ze bleken alle drie volslagen negatief uit te vallen. Geen spoor van activiteit.

Prof. Benveniste was woedend over de controle van de mensen van Nature — en vooral om de aanwezigheid van een goochelaar met scherpe blik. Al met al is het natuurlijk jammer dat Nature het eerste artikel heeft gepubliceerd, want van zoiets blijft altijd wat hangen. Er zijn altijd lieden, die de vernietigende critiek op Benvenistes experiment niet hebben gelezen ondanks de wijde publicatie die ook die heeft gekregen. Een goede stunt uiteraard om de naam van "Nature" in de publieke belangstelling te brengen... maar de wetenschap is er niet mee gediend. En zeker niet de geneeskunde.

Wel blijkt nog eens duidelijk hoe de wens om iets

aan te tonen serieuze wetenschapsmensen als de *micro-bioloog* prof. Benveniste er toe brengt meer te wagen dan verantwoord is. In het bijvoegsel Wetenschap en onderwijs van NRC Handelsblad heeft onze voorzitter, de heer C.N.M. Renckens een bijdrage geschreven over deze zaak. Dat kwam hem te staan op een paar ingezonden brieven van protesterende aanhangers van de homeopathie. Toen de ontknoping eenmaal daar was en het z.g. bewijs volstrekt niet bleek te deugen zwegen ze als een mof.

“KWAKZALVER DOKTERT TE VEEL”

Nico Baaijens, wetenschapsredacteur van het Algemeen Dagblad had ter gelegenheid van het aantreden van de nieuwe voorzitter van de Vereniging tegen de Kwakzalverij een uitvoerig gesprek met de heer C.N.M. Renckens. En wel onder de titel “Kwakzalver doktert te veel”.

Daaruit veroorloven we ons een enkel welsprekend citaat te bezigen. Op de vraag of alternatieve en paranormale genezers wellicht gebruik maken van methoden die de medische wetenschap nog niet begrijpt, antwoordde de nieuwe voorzitter: Mogelijk. Maar laten ze dat dan aantonen. Alles wat echt helpt is welkom. Een medicus kent geen grotere hartstocht dan zijn patiënten helpen en genezen. Daarbij wordt in principe geen middel bij voorbaat uitgesloten.

Wat ons stoort, aldus vervolgt Renckens, is de pretentie van de meeste alternatieven, dat zij anders dan normaal en niet-wetenschappelijk erkend kunnen genezen. Ze passen allerlei onbegrijpelijke en ongrijpbare methoden toe en daarbij spelen ze in op de gevoelens van onwetendheid van patiënten. Dat is volksverlakkerij.

Uiteraard kwamen homeopathie en acupunctuur ter sprake. Scherp keerde de nieuwe voorzitter zich tegen het feit, dat een diepgaand onderzoek naar de waarde van de Moerman-therapie, thans aangeduid als “non-toxische tumorthérapie”, moest worden betaald door het Koningin Wilhelminafonds. “Een schandelijke zaak in mijn ogen. Het schaarse geld dat voor het KWF met collectebusjes huis aan huis wordt opgehaald, ware beter besteed aan het serieuze kankeronderzoek en het werk van het Anthoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis”.

De publicatie van dit interview, nogal opvallend in de zaterdagse krant van het Algemeen Dagblad leidde tot een niet gering aantal ingezonden brieven in dit ochtendblad. Vaak in een wat schelderige toonzetting. Onder aan het artikel had de redactie het adres geplaatst van het secretariaat van de vereniging. Ook dáár kwamen reacties binnen. Ook, gelukkig, gunstige! Maar er werden ook reacties ontvangen van een aard, die met de aanduiding “alternatief” nog

maar zeer tam is gekenschetst. “Alternatief” en anoniem. En in al die negatieve reacties kon men het proeven: een overtuigend gebrek aan argumenten.

“AANGENAME KRIEBELS”

Een inzender in het bijvoegsel Wetenschap & Onderwijs van NRC Handelsblad ging uitvoerig in op de brief van een homeopaat, Ferket genaamd. Hij vindt dat diens brief de eigenaardigheden van het homeopatisch denken illustreert. Hier volgt zijn betoog:

Neem het taalgebruik. Let eens op hoe hij het woord ‘energie’ hanteert. Eerst lezen we dat bij het zogenaamde potentiëren “een stof wordt onderworpen aan een energetisch proces bestaande uit krachtig schudden of verwrijven, afgewisseld met verdunnen”. Het betreft hier energie in een normale natuurkundige zin van het woord. In theorie zou je de toegevoegde energie per gram stof zelfs kunnen meten of berekenen, als je daar prijs op zou stellen. Maar verderop heet het: “Het potentiëren van een stof is een manier om de energie op een hoger niveau te brengen. Hierdoor is het mogelijk energie te leveren op het niveau van het leven zelf...”.

Nu zijn we in een andere terminologische sfeer beland. “Energie op het niveau van het leven zelf” is een metafysische formule zonder welomschreven betekenis. ‘Energie’ is getransformeerd van een natuurkundig begrip tot een lege klank met op zijn hoogst een zekere gevoelswaarde. Het is magisch woordgebruik, waarmee bij een ontvankelijke toehoorder aangename kriebels in de buik zijn op te wekken, maar dat zich niet leent voor het overdragen van gedachten.

Aldus inzender J.M. Leeftang te Amsterdam.

● De zeer omstreden kanker-genezer, de arts Cornelis Moerman is eind augustus in zijn woonplaats Vlaarding en overleden. Hij bereikte de leeftijd van 95 jaar. In 1949 kwam hij voor de dag met de z.g. Moerman-therapie na een bestudering van de stofwisseling van postduiven. Veel bekendheid kreeg het Moerman-dieet. In 1974 werd de patiëntenvereniging Amnestie opgericht voor de Moerman-therapie. De indruk bestaat dat het aantal artsen dat de geneeswijze toepast, dalende is.

Knipsels, vouwbladen?

De redactie van ons Actieblad tegen de Kwakzalverij houdt er zich voor aanbevolen